

Posudek bakalářské práce

Rozvoj dítěte v mateřské škole v oblastech porovnávání, uspořádání a celku a jeho části

Kateřina Čubová
Učitelství pro MŠ

Autorka zvolila téma, které je aktuální jednak z pohledu pedagogů mateřských škol a prvního stupně základních škol, jednak z pohledu teorie předškolního vzdělávání. Z širokého spektra předmatematických představ se zaměřila pouze na tři z nich, což jí umožnilo více se na danou problematiku soustředit a dospět ke konkrétním závěrům. Při zpracování využila možnost realizovat alespoň na malém vzorku pedagogický výzkum.

Přibližně polovinu poměrně rozsáhlé práce (62 stran textu a příloha) tvoří teoretická část. Autorka v ní charakterizuje dítě předškolního věku a současně uvádí možnosti rozvoje jeho motoriky, řeči a vnímání. Správně akcentuje ty faktory, které ovlivňují vytváření základních matematických představ. Jim je věnována kapitola vycházející z Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Očekávané výstupy jsou doplněny poznatky z odborné literatury i ukázkami konkrétních úkolů a činností. Podrobněji jsou tak zpracovány všechny tři oblasti, na které je práce zaměřena - porovnávání, uspořádání a celek a jeho části. Teoretickou část práce uzavírá kapitola o deficitech dílčích funkcí v kognitivním procesu, které mohou být překážkou či brzdou při rozvíjení předmatematických představ. Teoretická část má logickou strukturu, autorka pracuje s různými prameny a dokáže využít závěry různých autorů k tvorbě smysluplného textu. Za jistý nedostatek považuji pouze poněkud neorganicky zařazenou podkapitolu o historii matematiky. Rozsah necelé stránky neumožňuje srovnat vývoj matematických představ z pohledu vývoje lidstva a vývoje dítěte jako jedince, vzhledem k zaměření práce se potom uvedená kapitola jeví jako nadbytečná.

Další část práce je věnována výzkumu, který autorka prováděla s předškolními dětmi různého věku (3-6 let). Jeho cílem bylo zjistit v závislosti na věku stupeň rozvoje dítěte ve výše uvedených oblastech základních matematických představ. V metodologické části jsou vedle cíle stručně uvedeny výzkumné metody, podmínky experimentu a jeho osnova. Autorka dále popisuje zadání osmi aktivit a kritéria hodnocení úspěšnosti dětí v jednotlivých činnostech. K dobré představě čtenáře o aktivitách přispívají barevné fotografie použitých pomůcek.

Vlastní experiment autorka realizovala v mateřské škole v době své pedagogické praxe. To vyžadovalo dobrou spolupráci s učitelkami mateřské školy, které provedly výběr dětí a poskytly i jejich stručné charakteristiky. Aktivity, kterými autorka ověřovala schopnost dětí porovnávat objekty (rozdíly na obrázku, různá hmotnost), uspořádávat je podle daných kritérií (hmotnost, časová následnost) a vytvářet z částí celek (dokreslení chybějící části, stavba z kostek, skládání obrázku), byly provedeny v prostředí MŠ individuálně postupně vždy se dvěma dětmi daného věku (3 roky, 4 roky, 5 let, 6 let). Výsledky jsou pro jednotlivé činnosti zachyceny přehledně v tabulkách a vždy jsou doplněny slovním komentářem. Autorka sleduje, zda dítě provedlo úkol samostatně, s dopomocí, či zda ho ani s dopomocí nezvládlo. Jako motivace dětí k provádění úkolů byla zvolena pohádka O Zlatovlásce. Činnosti jsou tak dobře provázány, ale vzhledem k délce textu pohádky a jejímu jazyku nepovažuji u nejmenších dětí volbu pohádky za šťastnou.

